

ความร่วมมือภายใน SAARC

1. ความร่วมมือในกรอบ SAARC

ภายหลังจากการประชุมสุดยอดของ SAARC ครั้งที่ 2 ในปี ค.ศ.1986 สมาคมมีความร่วมมือ 18 สาขา (12 สาขาได้รับการมอบหมายให้คณะกรรมการวิชาการริบไปดำเนินการแล้ว) ซึ่งได้แก่ (Bangladesh Institute of International and Strategic Studies 1988: 64-70) (1) การเกษตร (2) การสาธารณสุขและประชากร (3) การอุดมศึกษา (4) การไปรษณีย์ (5) การป้องกันการลักลอบค้ายาเสพติด (6) การพัฒนาชนบท (7) วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (8) การกีฬา, ศิลปะ และวัฒนธรรม (9) การโทรคมนาคม (10) การขนส่ง (11) สตรีกับการพัฒนา (12) การแลกเปลี่ยนทางด้านอุตสาหกรรม (13) การท่องเที่ยว (14) การจำแนกระบบเอกสาร (15) การจัดสรรทุนและตำแหน่งอาจารย์มหาวิทยาลัยของ SAARC (16) การแลกเปลี่ยนเยาวชนอาสาสมัคร (17) การป้องกันการก่อการร้าย (18) ประเด็นสำคัญๆ ทางด้านเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

นอกเหนือจากสาขาความร่วมมือดังกล่าวข้างต้น ยังมีสาขาความร่วมมืออื่นๆ อีกซึ่งกำลังจะได้รับความเห็นชอบร่วมกัน ซึ่งได้แก่ ความร่วมมือในการพัฒนาเด็ก และมีการจัดประชุมหลายครั้งของกลุ่มวางแผนงาน สาขาความร่วมมือบางสาขาได้รับการพิจารณาอย่างเร่งด่วน นับตั้งแต่การประชุมสุดยอดของ SAARC ครั้งที่ 3 ที่สำคัญได้แก่ ความร่วมมือในการจัดการกับผลกระทบที่เกิดขึ้นจากภัยธรรมชาติ ซึ่งได้มีความตกลงร่วมกันจากกรณีประสบภัยธรรมชาติต่างๆ (สยามจดหมายเหตุ ปีที่ 12 ฉบับที่ 51 (18-24 ธันวาคม 2530): 1423), การลงทุนในโครงการหลายด้าน (Multi-Sectoral Investment), ความร่วมมือระหว่างองค์การที่ไม่ใช่ของรัฐบาล (Non-Governmental Organizations) รวมทั้งความร่วมมือกับองค์การระดับภูมิภาคของภูมิภาคอื่นๆ ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน (Inter-Regional Co-operation)

สำหรับสาขาความร่วมมือที่กล่าวข้างต้นนี้ ในเบื้องต้นนี้แบ่งออกได้เป็น 3 รูปแบบ คือ (1) กิจกรรมระยะสั้น (Short-Term Activities) (2) กิจกรรมระยะปานกลาง (Medium-Term Activities) (3) กิจกรรมระยะยาว (Long-Term Activities)

1.1 กิจกรรมระยะสั้น (Short-Term Activities)

กิจกรรมระยะสั้นในสาขาความร่วมมือที่มีความเห็นชอบร่วมกัน ประกอบด้วย กิจกรรมดังต่อไปนี้ คือ การจัดสัมมนา การประชุม การสัมมนาเชิงปฏิบัติการ (Workshop) การประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญและนักวิทยาศาสตร์ (Meetings of Counterpart Scientists and Experts) การศึกษาที่เน้นการทดสอบ (Experiment-Oriented Sessions) การฝึกอบรมและหลักสูตรการวางแผน (Training and Coaching Courses) การจัดนิทรรศการ และการจัดเทศกาลด้านศิลปะ รวมทั้งการจัดการแข่งขันกีฬาประเภทต่างๆ (Sporting Events)

ในสาขาความร่วมมือด้านการเกษตร กิจกรรมระยะสั้นประกอบด้วย

- การสัมมนาเชิงปฏิบัติการว่าด้วยระบบการวิจัยทางการเกษตร
- การประชุมของกลุ่มนักวิทยาศาสตร์ว่าด้วย Rice Hispa Control
- การประชุมสำหรับ Multilocation Trials on various Crop
- การประชุมว่าด้วยการสำรวจด้านพฤษศาสตร์ รวมทั้งกิจกรรมอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
- การสัมมนาว่าด้วยเรื่องป่าน้ำ
- โครงการอบรมว่าด้วยเรื่อง Wheat Agronomy Entomology for Identified Groups การเพาะพันธุ์ข้าว การแก้ไขสภาพดินที่มีปัญหา การจัดการระบายน้ำที่ใช้ในฟาร์ม การจัดการวิจัยด้านการเกษตร การผสมพันธุ์เทียม เป็นต้น

กิจกรรมดังกล่าวนี้ รวมทั้งสิ้น 36 โครงการบ้างก็ได้ถูกจัดขึ้นแล้ว บ้างก็ได้มีการวางแผนนับตั้งแต่ปี ค.ศ.1985

ในสาขาความร่วมมือด้านสาธารณสุขและประชากรได้มีการดำเนินกิจกรรม หรืออย่างน้อยก็มีการวางแผนแล้วประมาณ 10 กิจกรรม นับตั้งแต่ปี ค.ศ.1985 ซึ่งที่สำคัญได้แก่

- การประชุมเกี่ยวกับโรคเรื้อน วัณโรค การสาธารณสุขมารดาและเด็ก
- การจัดสัมมนาเกี่ยวกับโรคกลัวน้ำ การอนามัยในครอบครัว และ
- การจัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับโรคอุจจาระร่วง

ในสาขาความร่วมมือด้านอุตุนิยมวิทยา ประกอบไปด้วยกิจกรรมระยะสั้น 8 กิจกรรม ซึ่งที่สำคัญได้แก่

- Joint Inter-Comparison of Barometers
 - การสัมมนาว่าด้วยอุปกรณ์ทางอุตุนิยมวิทยา, การอุตุนิยมวิทยาด้านการเกษตร
 - การสัมมนาเกี่ยวกับการพยากรณ์อากาศ
 - การจัดหลักสูตรการอบรมด้านการบริหารและการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลแห่งชาติ
- ในสาขาความร่วมมือด้านการไปรษณีย์ ประกอบไปด้วยกิจกรรมต่างๆ 13 กิจกรรม

ที่สำคัญได้แก่

- การจัดสัมมนาว่าด้วยการจัดกลไกสำหรับให้บริการด้านไปรษณีย์
- การสัมมนาว่าด้วยการบริการไปรษณีย์ในท้องถิ่น
- การอบรมเกี่ยวกับระบบบัญชีและการส่งไปรษณีย์ระหว่างประเทศ
- โครงการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ด้านไปรษณีย์ทั้งระดับกลาง และระดับล่าง

ในสาขาความร่วมมือด้านการป้องกันการใช้และการลักลอบค้ายาเสพติด องค์การที่ไม่ใช่ของรัฐบาล (Non-Governmental Organizations) ได้จัดประชุมขึ้น 2 ครั้ง และได้มีการวางแผนด้านการป้องกันปราบปรามการลักลอบค้ายาเสพติด ซึ่งได้เริ่มปฏิบัติการเรื่อยมานับตั้งแต่ปี ค.ศ.1986 และภายหลังจากการประชุมสุดยอดของ SAARC ครั้งที่ 4 ความวิตกกังวลที่มีต่อการใช้ และลักลอบค้ายาเสพติดที่เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งผลกระทบอย่างร้ายแรงที่มีต่อเยาวชน จึงทำให้ต้องเร่งใช้มาตรการที่มีประสิทธิภาพเพื่อขจัดภัยอันชั่วร้ายนี้ และ SAARC ได้จัดให้ปี ค.ศ.1989 เป็นปีแห่งการต่อสู้และปราบปรามการใช้ รวมทั้งการลักลอบค้ายาเสพติด โดยจะแลกเปลี่ยนข่าวสาร และความรู้ด้านวิชาการระหว่างกัน ตลอดจนเพิ่มความเข้มแข็งในการจัดประชุมระดับภูมิภาคว่าด้วยการควบคุมยาเสพติด (สยามจดหมายเหตุ ปีที่ 14 ฉบับที่ 5: 135)

ในสาขาความร่วมมือด้านการพัฒนาชนบท ประกอบไปด้วยกิจกรรมในระยะสั้น 16 กิจกรรมที่ได้มีการวางแผนจัดทำขึ้น ที่สำคัญได้แก่

- การสัมมนาว่าด้วยพัฒนาการของระบบการปกครองท้องถิ่น ซึ่งเป็นกลไกที่สำคัญในการพัฒนาชนบท และการพัฒนาเด็กในชนบท
- โครงการฝึกอบรมว่าด้วยปัญหาความยากจน เน้นเฉพาะด้านโครงการและยุทธวิธีในการพัฒนาชนบท การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชนบท การวางแผนพัฒนาสังคม รวมทั้งการกระจายอำนาจการบริหารในการพัฒนาชนบท และ

- การสัมมนาเชิงปฏิบัติการว่าด้วยการดำเนินการแก้ไขภัยพิบัติที่เกิดจากธรรมชาติ

ในสาขาความร่วมมือด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ประกอบไปด้วยกิจกรรมใน

ระยะสั้นรวม 11 โครงการ ซึ่งได้แก่

- การสัมมนาเชิงปฏิบัติการว่าด้วยการฟื้นฟูทรัพยากรพลังงาน การพัฒนาประสิทธิภาพของยาปราบศัตรูพืช การทดลองทางธรณีฟิสิกส์ เพื่อการสำรวจแหล่งน้ำใต้ดิน โครงการพืช สมุนไพรและเครื่องเทศ และบทบาทของสตรีในด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

- การฝึกอบรมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญและช่างเทคนิค

- การจัดประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญทางด้านก๊าซชีวภาพ และพลังงานแสงอาทิตย์

ในสาขาความร่วมมือด้านการกีฬา, ศิลป และวัฒนธรรม ประกอบไปด้วยกิจกรรม

ที่สำคัญ 14 โครงการ ซึ่งได้แก่

- โครงการฝึกโค้ช และการพยาบาลสำหรับการกีฬาหลายประเภท เช่น ย็อกกี ยกน้ำหนัก เทเบิลเทนนิส สควอช วูตโบว์ เบสบอลล์ และกีฬา

- โครงการการจัดแข่งขันชมมวย ฟุตบอล กีฬา และการวิ่งมาราธอน

- การสัมมนาเชิงปฏิบัติการว่าด้วยเรื่องจิตรกรรมฝาผนัง,

- การจัดเทศกาลด้านศิลปะ

- การจัดประชุมด้านโบราณคดี การจัดประชุมด้านประวัติศาสตร์ การจัดเทศกาลสำหรับเด็ก นิทรรศการภาพถ่ายเกี่ยวกับอนุสาวรีย์ต่างๆ รวมทั้งมรดกทางธรรมชาติ

ในสาขาความร่วมมือด้านการโทรคมนาคม ประกอบไปด้วยกิจกรรมที่สำคัญ 11

โครงการ ซึ่งที่สำคัญได้แก่

- การจัดสัมมนาว่าด้วยการนำเอาเทคโนโลยีสมัยใหม่ด้านโทรคมนาคมมาประยุกต์ใช้ คุณภาพของการให้บริการด้านโทรคมนาคม การซ่อมบำรุงรักษาระบบคอมพิวเตอร์ซอฟต์แวร์ การจัดการด้านโทรคมนาคมแบบเครือข่ายการดำเนินการและการบำรุงรักษาระบบสวิชชิง (Switching Systems) การส่งข้อมูล

- การฝึกอบรมว่าด้วยเรื่องการพัฒนาาระบบคอมพิวเตอร์ทั่วไป

ในสาขาความร่วมมือด้านการขนส่ง ประกอบไปด้วยกิจกรรมที่สำคัญ 16 ด้าน ที่สำคัญได้แก่

- การจัดสัมมนาว่าด้วยการขนส่งทางบก และความปลอดภัยในการใช้ถนน การขนส่งทางบกที่ประหยัดพลังงาน การสร้างถนนในชนบท การขนส่งระบบคอนเทนเนอร์ การขนส่งทางน้ำ การซ่อมบำรุงถนนที่ชำรุด การซ่อมบำรุงทางรถไฟ และการวางแผนในด้านกำลังคนทางด้านการขนส่ง
- การสัมมนาเชิงปฏิบัติการด้านการเดินเรือในมหาสมุทร
- การประชุมว่าด้วยความปลอดภัยทางอากาศ และการออกใบอนุญาต
- การประชุมว่าด้วยการควบคุมการจราจรทางอากาศและการติดต่อสื่อสาร
- การอบรมเกี่ยวกับการทาง Highway Bridges
- การประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการขนส่งระบบคอนเทนเนอร์และการขนส่งในพื้นที่เขตร่วมทางถนนและรถไฟ
- การประชุมเรื่องการเดินเรือ
- การจัดตั้งสมาคมผู้ประกอบการเดินเรือของ SAARC (SAARC Shippers Council)
- การจัดตั้งศูนย์การออกแบบเรือ

ในสาขาความร่วมมือด้านบทบาทของสตรีในการพัฒนา ซึ่งได้เริ่มดำเนินการตั้งตั้งแต่ปี ค.ศ.1986 ประกอบไปด้วยกิจกรรมที่สำคัญ 13 โครงการ ที่สำคัญได้แก่

- การสัมมนาเชิงปฏิบัติการว่าด้วยสตรีและกฎหมาย สตรีและสภาพแวดล้อม
- การจ้างงานสตรี สตรีในด้านการเกษตร และอาชีพสืบเนื่อง การศึกษาของสตรี การศึกษาในโรงเรียนและนอกโรงเรียนเกี่ยวกับสวัสดิภาพในครอบครัว รวมทั้งบทบาทของสตรีในด้านป่าไม้และการพัฒนาสภาพดินที่รกร้างว่างเปล่า
- การจัดนิทรรศการการออกแบบ และสินค้าหัตถกรรมของสตรี
- การฝึกอบรมบทบาทสตรีในการจัดการในชนบท
- การสัมมนาบทบาทของสตรีทางด้านอุตสาหกรรม และการติดต่อสื่อสารและสื่อมวลชน

- การจัดทัศนศึกษาของกลุ่มสตรีที่มีความชำนาญเฉพาะด้าน (Study Tours of Specialized Groups of Women)

1.2 กิจกรรมระยะปานกลาง (Medium-Term Activities)

กิจกรรมระยะปานกลาง ในสาขาความร่วมมือที่ได้รับความเห็นชอบร่วมกันนั้น ประกอบด้วยโครงการต่างๆ การศึกษา และรายงาน รวมทั้งเอกสารสิ่งตีพิมพ์ที่ได้รับการดำเนินการ และการจัดการไปแล้วโดยประเทศสมาชิกในรูปของการร่วมกัน และการแบ่งเป็นกลุ่มประเทศที่รับผิดชอบดำเนินการโดยยึดหลักการความต่อเนื่อง ที่สำคัญได้แก่

- รายงานสถานะของการฟื้นฟูผู้พิการ และเรื่องสวัสดิการภายในครอบครัว
- รายงานว่าด้วยการทำนายระยะยาวในเรื่องของ
 - พายุไซโคลนเขตร้อน รวมทั้งการทำนายโอกาสที่จะเกิดขึ้นใหม่ในคราวต่อไป
 - พายุที่เกิดน้ำพัด
 - พายุฟ้าคะนอง
 - การทำนายโอกาสที่พายุลมฝนจะเกิดขึ้น
 - ลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ
- การจัดพิมพ์ดวงตราไปรษณียากร
- การประกวดการแข่งขันการร่างจดหมาย
- การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ความรู้ด้านวิชาการระหว่างหน่วยงานที่มีอำนาจในการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับบุคคลที่ถูกสงสัยว่าจะเป็นผู้ลักลอบค้ายาเสพติด
- การวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบระหว่างรัฐสมาชิก SAARC ในด้านการพัฒนาชนบท
- การศึกษาว่าด้วยผลกระทบของโครงการที่เน้นการแก้ไขปัญหาคความยากจน
- การศึกษาว่าด้วยการจัดสรรแหล่งน้ำในชนบท
- การศึกษาว่าด้วยการไอออนเทคโนโลยี
- การศึกษาว่าด้วยการมีส่วนร่วมของประชาชน

- รายงานว่าด้วยกิจการค้าไปเอเชีย การสำรวจทรัพยากรแร่ธาตุต่างๆ ผู้ผลิตแก๊ส เทคนิคการสำรวจทรัพยากรธรรมชาติโดยระบบคลื่นสะท้อน (Remote Sensing) การใช้อินเทอร์เน็ตในการเกษตร
- การพิมพ์หนังสือแนะนำสตรีเพื่อการพัฒนา

1.3 กิจกรรมระยะยาว (Long-Term Activities)

กิจกรรมระยะยาวประกอบด้วยโครงการ รวมทั้งแผนงานต่างๆ (Schemes) ซึ่งถูกกำหนดขึ้นเพื่อให้มีการดำเนินการอย่างถาวรและต่อเนื่อง โครงการและแผนงานต่างๆ เหล่านี้ที่สำคัญ ได้แก่

- การจัดตั้งศูนย์ข่าวสารด้านการเกษตรที่ประเทศบังคลาเทศ (สยามจดหมายเหตุ ปีที่ 12 ฉบับที่ 51: 1423)
- การจัดตั้งศูนย์วิจัยด้านอุตุนิยมวิทยาในภูมิภาคเอเชียใต้ (สยามจดหมายเหตุ ปีที่ 12 ฉบับที่ 51: 1423)
- การจัดตั้งศูนย์การจัดประเภท และการเก็บรวบรวมข้อมูลทางพันธุกรรมศาสตร์ของสัตว์
- การจัดตั้งศูนย์ปราบโรคมาลาเรีย
- การจัดตั้งศูนย์เพื่อการวิจัยและการพัฒนาทางด้านปศุสัตว์
- การจัดตั้งสถาบันระดับภูมิภาคเพื่อการใช้เทคโนโลยีที่มีความเหมาะสม
- การจัดตั้งศูนย์ซอฟต์แวร์ระดับภูมิภาค
- การจัดตั้งสถาบันสำหรับเทคโนโลยีด้านการขนส่งและการฝึกอบรม
- การจัดตั้งศูนย์การออกแบบเรือ
- การประชุมเกี่ยวกับการส่งของทางเรือของประเทศในกลุ่ม SAARC
- การจัดตั้งสภาผู้ส่งของทางเรือแห่ง SAARC
- การจัดตั้งศูนย์กลางด้านเอกสารข้อมูลแห่ง SAARC
- การจัดตั้งหอศิลป์แห่ง SAARC
- การจัดทำอนุสัญญาต่อต้านการก่อการร้ายภายในภูมิภาค ซึ่งได้มีการลงนามในอนุสัญญาดังกล่าวไปแล้ว ในวาระการประชุมสุดยอดของ SAARC ครั้งที่ 3 ที่จัดขึ้น ณ กรุงกาฏมิงกุ ประเทศเนปาล ระหว่างวันที่ 2-4 พฤศจิกายน

ค.ศ.1987 นับได้ว่าเป็นความร่วมมือกันทางด้านการเมืองภายในกรอบ SAARC ประการแรกที่บรรลุผลเป็นที่น่าพอใจระดับหนึ่งในการสร้าง เครื่องมือ ทางด้านกฎหมายขึ้นในระดับภูมิภาค เพื่อรวบรวมการก่อการร้าย

กิจกรรมดังกล่าวข้างต้น คือนับชี้รายชื่อของความร่วมมือระดับภูมิภาคในกรอบ SAARC ที่ได้รับการพัฒนาและดำเนินการให้มีการจัดตั้ง เป็นสถาบัน สำหรับสาขาความร่วมมืออื่นๆ ซึ่งยังประสบกับปัญหาเพราะยังไม่ได้รับความเห็นชอบร่วมกันจากประเทศสมาชิก ได้แก่ เรื่อง

- ทุนแลกเปลี่ยนและทุนการศึกษาภายใน SAARC
- การแลกเปลี่ยนโสตทัศนศึกษาแห่ง SAARC
- การส่งเสริมกิจการการท่องเที่ยว
- การเปิดดำเนินการบริการทางด้านแพคเกจสำนักงาน
- การเพิ่มการติดต่อทางด้านโทรคมนาคมระหว่างประเทศ
- การเปิดสายการบินที่บินถึง เมืองหลวงของกลุ่มประเทศสมาชิกโดยตรง
- การพิมพ์วารสารเพื่อความเป็นเอกภาพ
- การจัดทำรายงานที่ทันสมัยระดับชาติว่าด้วยสถานะของสตรี และการแลกเปลี่ยน
- การเสริมสร้างฐานะของรัฐสมาชิกร่วมกันในประเด็นปัญหาที่สำคัญทาง เศรษฐกิจระหว่างประเทศ ที่สำคัญได้แก่ การเจรจาเหนือ-ใต้ (North-South Dialogue) การเจรจาทางการค้าแบบพหุภาคี (Multilateral Trade Negotiations) ปัญหาหนี้สินต่างๆ ประเทศ (External Debt) สินค้าโภคภัณฑ์ ความร่วมมือทางด้านเศรษฐกิจระหว่างประเทศ กำลังพัฒนา รวมทั้งความร่วมมือระหว่างประเทศทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (SAARC Secretariat 1987: 16-17)

เมื่อพิจารณาบัญชีรายชื่อสาขาความร่วมมือ และกิจกรรม ตลอดจนโครงการต่างๆ ที่ได้รับความเห็นชอบให้ดำเนินการข้างต้นแล้ว จะเห็นได้ว่า ความร่วมมือภายใน SAARC ส่วนใหญ่ แล้ว เป็นเพียงความร่วมมือขั้นพื้นฐานทางด้านการพัฒนาทาง เศรษฐกิจและสังคม ซึ่งถือว่าเป็น กิจกรรมที่จะส่งผลประโยชน์โดยตรงให้กับประชาชนภายในภูมิภาค แต่ความร่วมมือทางด้าน เศรษฐกิจที่ถือว่าเป็นความร่วมมือหลัก ซึ่งได้แก่ ความร่วมมือด้านการค้า ด้านการเงิน และ อุตสาหกรรม ตลอดจนการลงทุน ยังคงไม่ได้เ็นรวมเข้าไปไว้ในวาระการประชุมของ SAARC

อย่างจริงจัง ซึ่งพอจะคาดหมายได้ว่า ความร่วมมือทางด้านเศรษฐกิจในสาขาที่มีความสำคัญ ดังกล่าวข้างต้น ยังคงไม่มีอะไรคืบหน้าไปมากนักในอนาคตอันใกล้นี้ เนื่องจากสภาพทางการเมือง และยุทธศาสตร์ภายในภูมิภาคยังคง เป็นอุปสรรคที่จะคัดค้านไว้ในเรื่องดังกล่าว ซึ่งจะขอกล่าวรายละเอียดในบทที่ 4

จากการสังเกตการณ์โดยทั่วไปดูเหมือนว่าบรรดาผู้นำของ SAARC ต้องการให้ SAARC เป็นองค์การความร่วมมือระดับภูมิภาคที่เป็นแบบค่อยเป็นค่อยไป เหตุผลหนึ่งคงเนื่องมาจากสภาพของความสัมพันธ์ระหว่างประเทศภายในภูมิภาคที่เต็มไปด้วยความขัดแย้ง ดังนั้นในระยะเริ่มต้นนี้จึงจะไม่มีการนำเอาปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองมาพิจารณาในกรอบของ SAARC ทั้งนี้เพื่อหลีกเลี่ยงการโต้แย้งกันภายในกรอบของความร่วมมือของ SAARC รวมทั้งเพื่อเป็นการสร้างสรรค์บรรยากาศของการประสานประโยชน์ เพื่อขยายความร่วมมือกันให้เพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะความร่วมมือที่มีความสำคัญทางด้านเศรษฐกิจต่อไปในระยะเริ่มต้นนี้ เพื่อนำไปสู่ความร่วมมือทางการเมืองในระดับต่อไป

2. มุมมองของประเทศสมาชิกของ SAARC ในแนวทางของความร่วมมือ และบทบาทของ SAARC

SAARC ได้รับการยอมรับจากรัฐสมาชิกว่า เป็นการพัฒนาการที่สร้างสรรค์ประการหนึ่ง ซึ่งมีศักยภาพสูงมากสำหรับภูมิภาคนี้ ไม่เพียงแต่ด้านเศรษฐกิจ สังคม ศิลปวัฒนธรรม และวิชาการ เท่านั้น แต่ยังสามารถนำไปสู่การสถาปนาความร่วมมือทางการเมืองระหว่างรัฐสมาชิกในระยะยาวอีกด้วย ถึงแม้ว่าจะมีความรู้สึกร่วมกันว่า สภาพความเป็นจริงทางการเมืองยังเป็นข้อจำกัดต่อกรอบความร่วมมือของ SAARC รัฐสมาชิกถือว่า SAARC นั้นได้สร้างจุดเริ่มต้นที่ดีแล้วในระดับหนึ่ง และยังคงยอมรับอีกด้วยว่าวิถีทางของ SAARC นั้นยังเป็นหนทางที่ยาวไกลและเต็มไปด้วยขวากหนาม ก่อนที่ความร่วมมือของ SAARC จะบรรลุความสำเร็จและส่งผลประโยชน์ร่วมกันต่อรัฐสมาชิกในภาคี มุมมองของกลุ่มประเทศสมาชิกเกี่ยวกับความร่วมมือและบทบาทของ SAARC อาจกล่าวโดยสรุปโดยแยกออกเป็นประเทศๆ ได้ดังนี้คือ (Bangladesh Institute of International and Strategic Studies 1988: 70-77)

2.3 บังคลาเทศ

บังคลาเทศมองว่า ความศรัทธาเริ่มในการก่อตั้ง SAARC ได้รับการพิจารณาภายใต้บริบทของสภาพความเป็นจริงที่เด่นชัดของเอเชียใต้ กล่าวคือ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศภายในภูมิภาค นับตั้งแต่หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 เป็นต้นมา ได้เลื่อมทราวมลง เป็นเวลาที่ยาวนาน และสภาพความเป็นจริงที่ทุกประเทศต่างก็มีความหลากหลายกันหลายด้านในความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ อาทิ แนวทางการดำเนินนโยบายต่างประเทศ ขนาดของประเทศ ทรัพยากร และศักยภาพแห่งอำนาจ รวมทั้งมุมมองทางด้านปัญหาความมั่นคงปลอดภัย และภัยคุกคามที่มีลักษณะแตกต่างกันในระหว่างประเทศภายในภูมิภาค ปัญหาและอุปสรรคในความสัมพันธ์ระดับทวิภาคีของประเทศภายในภูมิภาคก็มีน่านับการ โดยเฉพาะการแสดงบทบาทของตัวแสดงภายในภูมิภาค 3-4 ประเทศ ซึ่งได้แก่ อินเดีย ปากีสถาน บังคลาเทศ และศรีลังกา ส่วนใหญ่ของปัญหาดังกล่าวนี้มีจุดศูนย์กลางอยู่ที่อินเดีย โดยเฉพาะการแสดงบทบาทของอินเดียซึ่งก่อให้เกิดความหวาดระแวงสงสัยซึ่งกันและกัน กล่าวคือ ประเทศหลักทั้งหลายมีความสงสัยในการกระทำและบทบาทของอินเดียภายในภูมิภาค และในขณะเดียวกันอินเดียก็สงสัยในบทบาทของประเทศเพื่อนบ้านที่เผชิญหน้ากับอินเดีย ตามสภาพความเป็นจริงดังกล่าวนี้ ปัญหาทางด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศภายในภูมิภาคจึงมีความสำคัญและเกี่ยวพันกับภูมิภาคเอเชียใต้มากกว่าความร่วมมือกันในกิจกรรมต่างๆ ภายใต้กรอบ SAARC เสียอีก

นอกเหนือไปจากสภาพความเป็นจริงดังกล่าวแล้ว อาจกล่าวได้ว่า มีความจำเป็นที่ แรงควมบางประการที่จะต้องมีการสถาปนาความร่วมมือกันขึ้นภายในภูมิภาค โดยเฉพาะในเรื่องที่มีได้เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ที่เป็นผลมาจากมรดกร่วมกันทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และอารยธรรม ความร่วมมือดังกล่าว ได้แก่ ความร่วมมือเพื่อแก้ปัญหาความยากจน ปัญหาความล่าช้าและการด้อยพัฒนา ปัญหาความยากจนและการด้อยพัฒนาของกลุ่มประเทศภายในภูมิภาคนี้ ถูกรมองว่าเป็นภัยที่คุกคามต่อความมั่นคง เสถียรภาพ และพัฒนาการในภูมิภาค ส่วนใหญ่ของปัญหาเหล่านี้ได้รับการแก้ไขไปเพียงน้อยนิดเท่านั้นเอง หากความร่วมมือของ SAARC เริ่มต้นจากเรื่องดังกล่าวข้างต้นแล้ว ค่อยๆ ขยายออกและได้รับการสานต่อไปอีกระดับหนึ่ง โดยเฉพาะสาขาความร่วมมือที่มีความสำคัญยิ่งขึ้นในลำดับต่อไป เชื่อกันว่าพัฒนาการดังกล่าวจะช่วยสร้างสรวบรยากาศที่นำไปสู่ภาวะของสันติภาพ ความปรองดอง (Harmony) ความไว้วางใจ ความเข้าใจระหว่างกันภายในภูมิภาค ควบคู่ไปกับความใกล้ชิดที่เพิ่มพูนขึ้นจนถึงขั้นการสถาปนาความร่วมมือระดับภูมิภาคที่ตั้งอยู่บนฐานแห่งผลประโยชน์ร่วมกัน บังคลาเทศมีความเห็นว่า SAARC นี้เป็นขั้นเดอมหนึ่ง

ที่เป็นเชิงสร้างสรรค์ที่มีความสำคัญระดับหนึ่งในความสัมพันธ์ระหว่างประเทศภายในภูมิภาคและ
มีศักยภาพสูง แนวทางการกึ่งนิยม (Functional Approach) ของ SAARC ยังได้รับยอมรับ
จากบังคลาเทศอีกด้วยว่า เป็นสิ่งที่ปฏิบัติได้ รวมทั้งยังได้เสนอความคิดว่า ความร่วมมือในกรอบ
SAARC ควรจะได้รับการขยายความร่วมมือออกไปอีก ให้รวมถึงสาขาความร่วมมืออื่นๆ ที่มีความ
สำคัญ เช่น ด้านการค้า อุตสาหกรรม การลงทุน และความร่วมมือทางการเงิน โดย
เฉพาะอย่างยิ่งการเน้นหนักไปในกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ระดับประชาชนในภูมิภาคให้มีการติดต่อ
และร่วมมือกันทำกิจกรรมต่างๆ เหล่านี้ด้วย เพื่อขจัดอุปสรรคและปัญหาที่ขัดขวางทั้งทางด้านสังคม
และจิตวิทยา ซึ่งมีแนวโน้มที่จะเป็นตัวขัดขวางความพยายามที่นำไปสู่การสถาปนาความร่วมมือ
ระดับภูมิภาคที่ใกล้ชิดยิ่งขึ้น นอกจากนี้ บังคลาเทศยังมีความรู้สึกอีกด้วยว่า ถ้ากระบวนการของ
SAARC สามารถดำเนินการต่อไปได้เรื่อยๆ เจื่อนไขต่างๆ ก็จะมีช่องทางแจ่มใสและส่งเสริมให้มี
การสถาปนาความร่วมมือกันต่อไป ทางด้านการเมืองและการแก้ไขปัญหาข้อขัดแย้งระดับทวิภาคี
ระหว่างรัฐสมาชิกภายในกรอบ SAARC

2.2 ภูฏาน

ภูฏานมอง SAARC ด้วยแนวความคิดที่ว่า เป็นพัฒนาการที่สร้างสรรค์ประการ
หนึ่งตามสภาพความเป็นจริงในเอเชียใต้ SAARC ได้ทำให้ประชาชนภายในภูมิภาคเข้ามาใกล้ชิด
กันยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังมีความเห็นว่าสาขาความร่วมมือที่ได้รับความเห็นชอบร่วมกันนี้ ประสบ
ความสำเร็จเป็นที่น่าพอใจในระดับหนึ่ง ในขณะที่สาขาความร่วมมือใหม่ๆ ก็กำลังค่อยๆ ได้รับการ
พิจารณาพร้อมกันและรวมเข้าไปในโครงการต่างๆ ของ SAARC ความเชื่อมั่น ความไว้วางใจ
ร่วมกัน จะทำให้สมาคมมีความแข็งแกร่งยิ่งขึ้น และทำให้สมาคมมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยเฉพาะ
ถ้าจะมีการสถาปนาความร่วมมือในสาขาที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง ซึ่งได้แก่ ความร่วมมือทางด้าน
การค้า อุตสาหกรรม และการลงทุน และบรรจูลงไว้ในวาระการประชุมว่าด้วยความร่วมมือกัน

2.3 อินเดีย

อินเดียมองจากแง่มุมของตัวเองว่า SAARC มีความเป็นไปได้สูง ที่จะส่งเสริม
ความเข้าใจร่วมกันและนำไปสู่การหาแนวทางร่วมกัน (Common Approach) เพื่อแก้ไขปัญหาที่
เผชิญหน้าประเทศต่างๆ ภายในภูมิภาค โดยเฉพาะลักษณะร่วมกันในปัญหาทางเศรษฐกิจ ดังนั้น
จึงมีความจำเป็นที่จะต้องสร้างความมั่นใจ และเจตจำนงทางการเมืองร่วมกัน เพื่อส่งเสริมให้

SAARC เป็นกลไกในการแปรเปลี่ยนสาขาความร่วมมือที่ยังตกลงกันไม่ได้ ไปสู่การสถาปนาเป็นสาขาความร่วมมือที่มีความเห็นชอบร่วมกัน นักวิชาการอินเดียต่างก็มีแนวโน้มในการมองว่า ยังริเริ่มมองที่ยังไม่ถูกต้องของประเทศ เพื่อนบ้านในเรื่องการแสดงบทบาทของอินเดีย และมุมมองดังกล่าวนี้จะ เป็นข้อจำกัดหรือส่งผลกระทบต่อความก้าวหน้าของ SAARC นอกจากนี้นักวิชาการเหล่านี้ยังมีความคิดว่า อินเดียประสบกับความทุกข์ใจที่ประเทศเพื่อนบ้านเล็กๆ ของอินเดียบางประเทศ ไม่เข้าใจและให้การยอมรับในเรื่องผลประโยชน์ทางด้านความมั่นคงของอินเดียในภูมิภาค

อินเดียให้ความสนใจในการรวมกลุ่มทางด้านการค้าในฐานะที่เป็นสาขาหนึ่งของความร่วมมือในกรอบของ SAARC ถึงแม้ว่าปัจจุบันนี้เส้นทางความเป็นไปได้ของความร่วมมือทางด้านการค้า ดูจะเป็นเรื่องที่เลื่อนลางก็ตาม แต่เป็นที่หวังกันในหมู่นักอินเดียนว่าในระยะยาวสาขาความร่วมมือที่สำคัญนี้ จะถูกนำเข้าไปไว้ในวาระการประชุมของ SAARC นายกรัฐมนตรีของอินเดียดูเหมือนว่า จะมีความกระตือรือร้นอยู่มากในประเด็นของความร่วมมือทางด้านการค้าภายในกรอบ SAARC ความร่วมมือระดับภูมิภาคจะไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ได้มากนัก ถ้าจะมีกิจกรรมที่เป็นเพียงแต่การจัดสัมมนา และการอภิปรายอย่างต่อเนื่องในสาขาความร่วมมือที่มีความสำคัญน้อย ที่ได้ระบุไว้ในโครงการปฏิบัติการร่วม (IPA) นอกจากความร่วมมือทางด้านการค้าแล้ว ทิศนะของอินเดียควรจะนำความร่วมมือในด้านการจัดการทรัพยากรแหล่งน้ำ และการพัฒนาการค้าคมนาคมสื่อสาร ซึ่งมีความสำคัญกับชีวิตประจำวันของประชากรภายในภูมิภาค เข้ามาบรรจุไว้ในโครงการของ SAARC นอกจากนี้กิจกรรมและโครงการต่างๆ ที่ได้ดำเนินการไปแล้ว จำเป็นจะต้องมีการขยายขอบเขตและเนื้อหาของความร่วมมือออกไปอีก

2.4 มัลติพล์

สำหรับมัลติพล์ ได้แสดงให้เห็นถึงความรู้สึกของการมีส่วนร่วมในการแสดงบทบาทของรัฐสมาชิกซึ่งได้มีการยอมรับในหลักการของความเท่าเทียมกัน ถึงแม้ว่ามัลติพล์จะเป็นประเทศเล็กๆ ที่ตั้งอยู่โดดเดี่ยวออกไปจากแผ่นดินใหญ่ แต่มัลติพล์มอง SAARC ว่า เป็นโอกาสที่ดีประการหนึ่งที่จะส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีภายในภูมิภาค และ SAARC จัดได้ว่าเป็นสถานที่ที่มีการประชุมที่ซึ่งผลประโยชน์ของแต่ละประเทศจะถูกนำมาพิจารณาาร่วมกัน และในการลงมติในแต่ละประเด็นก็จะมีลักษณะของความเท่าเทียมกัน

การอบรมทางด้านแรงงาน การแลกเปลี่ยนความเชี่ยวชาญและประสบการณ์
ระหว่างกัน เป็นสาขาความร่วมมือที่มัลดีฟส์มองว่ามีความเป็นไปได้สูงที่จะนำไปสู่ความร่วมมือที่ตั้ง
อยู่บนฐานของผลประโยชน์ร่วมกัน นอกจากนี้ ความร่วมมือทางด้านการประมง การท่องเที่ยว
และการค้า ก็เป็นสาขาความร่วมมือที่มัลดีฟส์ต้องการให้ SAARC เน้นความสำคัญและให้ความสำคัญ
สนใจมากขึ้น สำหรับความร่วมมือทางด้านการค้า มัลดีฟส์มีความเห็นว่ารัฐสมาชิกภายในกรอบ
SAARC สามารถดำเนินการได้ โดยกำหนดโควตาระหว่างรัฐสมาชิก SAARC ไว้ในระดับต่ำใน
การทำการค้าระดับโลก นอกจากนี้ มัลดีฟส์ยังต้องการให้นำประเด็นปัญหาทางด้านการเมือง
และปัญหาระดับทวิภาคีเข้ามาพิจารณาในการประชุมของ SAARC ซึ่งจะนำไปสู่การสร้างพื้นฐานที่
มั่นคงให้กับ SAARC

2.5 เนปาล

โดยทั่วไปแล้ว เนปาลมองว่าการก่อตั้ง SAARC เป็นพัฒนาการเชิงสร้างสรรค์ ที่มี
ศักยภาพสูงมาก ถ้าองค์การความร่วมมือระดับภูมิภาคที่เกิดขึ้นใหม่นี้จะได้รับการพัฒนาต่อไป รวมถึง
ทั้งกำหนดยุทธศาสตร์ที่มีความเหมาะสม เพื่อการจัดการและการพัฒนา อย่างไรก็ตาม การดำเนินการ
ภายในกรอบ SAARC ได้รับการประเมินจากเนปาลว่าไม่สามารถดำเนินการไปได้ตามที่ได
คาดหวังไว้ ในความคิดเห็นส่วนใหญ่ของเนปาล กิจกรรมต่างๆ ของ SAARC นั้นมีลักษณะของ
ความร่วมมือเพียงน้อยนิด และสามารถตอบสนองต่อประชาชนด้วยผลประโยชน์เพียงเล็กน้อย สิ่ง
ที่ปรากฏออกมาแล้วจะมีลักษณะทางด้านวิชาการ และพิธีการเสียส่วนใหญ่ การดำเนินการใน
ปัจจุบันของ SAARC ที่จัดให้มีการประชุมสุดยอดทุกปีนั้นไม่มากเกินไปกว่าผลลัพธ์ที่จะได้รับจากการ
ประชุมสุดยอดในแต่ละครั้ง ถึงแม้ว่า SAARC จะได้มีการสถาปนาแนวทางของความร่วมมือที่เน้น
หนักทางด้านเศรษฐกิจและสังคมก็ตาม กิจกรรมต่างๆ ของ SAARC ควรจะมีการพิจารณาเลือก
สรรกิจกรรมที่ได้รับผลลัพธ์ที่ออกมาเป็นรูปธรรมให้มากขึ้น เนื่องจากความร่วมมือของ SAARC ใน
ปัจจุบันนี้ถือว่าเป็นสาขาความร่วมมือที่ถือได้ว่ามีความสำคัญในลำดับรองของความร่วมมือในระดับ
ภูมิภาค

นอกจากนี้เนปาลยังมีความเห็นอีกด้วยว่า สืบเนื่องจากการที่รัฐสมาชิกของ
SAARC มีความแตกต่างในระดับของการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ รวมทั้งการแบ่งสรรผลประโยชน์
ที่ได้รับจากความร่วมมือทางด้านการค้า ดังนั้นเพื่อแก้ไขอุปสรรคดังกล่าวนี้ เนปาลมีความคิด
จำเป็นจะต้องมีแนวทางบางประการในสาขาความร่วมมือทางด้านการค้าภายในภูมิภาค ซึ่งเป็น

ความสัมพันธ์ทางการค้าที่มีการให้สิทธิพิเศษที่ประเทศสมาชิกของ SAARC ที่มีขนาดเล็กจะได้รับ สำหรับอินเดียโดยนโยบายสำคัญแล้วถือได้ว่าได้เปรียบที่สุด เนื่องจากเป็นประเทศที่มีขนาดใหญ่ที่สุด รวมทั้งขีดความสามารถทางด้านอุตสาหกรรมก็มีอยู่ในระดับที่ก้าวหน้ากว่าประเทศสมาชิกของ SAARC ทุกประเทศ อินเดียควรจะแสดงบทบาทที่เป็นประโยชน์ต่อประเทศที่เล็กกว่าและด้วยการพัฒนา ในทางองเดียวกับการที่อินเดียได้เรียกร้องต่อประเทศฝ่ายเหนือที่พัฒนาแล้วในการอบของการเจรจาเหนือ-ใต้ (North-South Dialogue) ในระดับโลก เจตนารมณ์ทางการเมืองร่วมกันเป็นปัจจัยหนึ่งที่เป็นข้อจำกัดของการส่งเสริมความร่วมมือทางด้านการค้า หรือสาขาความร่วมมืออื่นใดที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจ แต่ปัญหานี้สามารถหาทางออกร่วมกันโดยมีการกำหนดยุทธศาสตร์ที่มีความเหมาะสมร่วมกัน ตัวอย่างของโครงการความร่วมมือที่มีความเป็นไปได้ ได้แก่ อุตสาหกรรมป่าน อุตสาหกรรมอาหารทะเลในบังคลาเทศ อุตสาหกรรมสิ่งทอในปากีสถาน อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์จากป่านในเนปาล โครงการเหล่านี้ได้ถูกหยิบยกขึ้นมาพิจารณา แต่ถึงอย่างไรก็ตาม เนปาลก็ยังมิได้สนใจโครงการความร่วมมือในการพัฒนาทรัพยากรแหล่งน้ำแถบเทือกเขาหิมาลัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างมหาศาลต่อประชากรภายในภูมิภาค

เนปาลให้การยอมรับถึงความสำคัญของการเพิ่มพูนช่องทางการติดต่อระดับประชาชนภายในกลุ่มประเทศสมาชิก SAARC มากกว่าการเน้นความสำคัญในการจัดประชุมในระดับเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือระดับการเมือง การส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในภูมิภาค เป็นสิ่งที่มีความจำเป็นและมีความสำคัญอย่างยิ่งยวดในการเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจซึ่งกันและกัน ซึ่งจะนำไปพัฒนาจิตสำนึกของความเป็นภูมิภาคเดียวกัน ปัจจัยนี้มีอิทธิพลและความสำคัญต่อการสร้างแนวความคิดที่นำไปสู่ความรู้สึกที่มีลักษณะเป็นภูมิภาคนิยม (Regionalism) ขึ้นในกลุ่มประเทศสมาชิก SAARC นอกจากนั้นบทบาทของนักวิชาการ ปัญญาชน หนังสือพิมพ์ และสื่อมวลชนต่างๆ ก็มีความสำคัญในบทบาทการส่งเสริมความรู้สึกนี้ด้วย

2.6 ปากีสถาน

ปากีสถานมองว่า แม้ว่า SAARC จะได้มีการสถาปนาแนวทางปฏิบัติการกึ่งนิยามก็ตาม แต่สาขาความร่วมมือที่มีความสำคัญทางด้านเศรษฐกิจ เช่น การค้า อุตสาหกรรม และความร่วมมือทางด้านการเงิน และการลงทุน กลับถูกแยกออกไปจากวาระการประชุมที่มีการพิจารณาเกี่ยวกับความร่วมมือในด้านต่างๆ ปากีสถานมีความเห็นว่าเนื่องจากความกลัวของประเทศสมาชิก SAARC ที่จะถูกรอบงำโดยอินเดีย ซึ่งมีขีดความสามารถสูงทางด้านเศรษฐกิจ และความได้

เปรียบในด้านอื่นๆ ให้นำไปสู่ความหวาดระแวงเกี่ยวกับการแบ่งสรรผลประโยชน์ที่จะได้รับจากการสถาปนาความร่วมมือในสาขาคงกล่าวนี้ โครงสร้างของอำนาจและศักยภาพที่แตกต่างกันทางด้านเศรษฐกิจ จึงนำไปสู่ความไม่ไว้วางใจและความหวาดระแวงซึ่งมีศูนย์กลางอยู่ที่การแสดงบทบาทของอินเดีย ซึ่งจะใช้ความร่วมมือในด้านนี้เพื่อผลประโยชน์ของตนแต่เพียงลำพัง และประเทศสมาชิกเล็กๆ ของ SAARC ก็จะถูกโยนทิ้งไปเสียเปรียบ อินเดียมีนโยบายการกีดกันทางด้านการค้า (Protectionism) ในขณะที่อินเดียยืนกรานที่จะสนับสนุนการค้าเสรีกับปากีสถาน นอกจากนี้ ปากีสถานยังมองว่าถ้ามีการเพิ่มพูนช่องทางทางด้านการค้าที่เสรีกับอินเดียแล้ว ผลประโยชน์ของชาติจะได้รับการกระทบกระเทือนอย่างรุนแรง เนื่องจากสภาพความไม่สมดุลกันทั้งทางด้านการเมืองและเศรษฐกิจในความร่วมมือระดับภูมิภาค เป็นรูปลักษณะที่เด่นชัดในเอเชียใต้ แต่ในปัจจุบันนี้ทัศนคตินี้ได้ถูกเปลี่ยนไป SAARC ถูกมองว่าจะเป็นตัวเร่งที่สำคัญในการสร้างความมั่นใจ โดยเฉพาะสาขาความร่วมมือที่ถูกริเริ่มขึ้นทั้งทางด้านเศรษฐกิจ และสังคม ที่มีขนาดเล็ก อาจจะขยายวงกว้างต่อไปอีกในอนาคต ในสาขาความร่วมมือที่มีความสำคัญทางด้านเศรษฐกิจ นอกจากนี้ ความร่วมมือในสาขาที่ได้รับความเห็นชอบร่วมกันทางด้านเศรษฐกิจ และสังคม ถ้าได้รับการสานต่อและกำหนดยุทธศาสตร์ที่เหมาะสมแล้ว SAARC อาจจะเป็นตัวเร่งในการสร้างความเชื่อมั่นระหว่างรัฐสมาชิกภายในภูมิภาค ซึ่งจะนำไปสู่การมีฉันทมติทางการเมือง (Political Consensus) ที่ส่งเสริมความร่วมมือทางด้านการเมืองในระยะยาวในลำดับต่อไป ดังนั้นยุทธศาสตร์ในปัจจุบันที่แยกประเด็นความขัดแย้งและปัญหาวิภาษาคือออกจากกรอบของ SAARC ได้รับการมองว่าเป็นการดำเนินการที่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงภายในภูมิภาคที่ต้องการให้มีการสถาปนาความร่วมมือแบบค่อยเป็นค่อยไป

2.7 ศรีลังกา

ศรีลังกามองว่า SAARC ประสบความสำเร็จไปได้ระดับหนึ่ง และพิจารณาว่ากระบวนการในการติดต่อ การแลกเปลี่ยน รวมทั้งการประชุมร่วมกันในหลายระดับภายใต้กรอบ SAARC นั้นเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการสร้างบรรยากาศที่นำไปสู่การสถาปนาความร่วมมือที่เป็นจริงในอนาคต SAARC ควรจะได้นำเอาสาขาความร่วมมือที่มีความสำคัญทางด้านเศรษฐกิจมาพิจารณาร่วมกัน โดยเฉพาะสาขาความร่วมมือทางด้านโครงการพลังน้ำในแถบเทือกเขาหิมาลัย ซึ่งจะมีประโยชน์อย่างมหาศาล ถ้า SAARC จะได้มีการขยายความร่วมมือในด้านนี้ออกไป นอกจากนี้ความร่วมมือกันในเรื่องการโอนเทคโนโลยีที่มีความเหมาะสม การขนส่งและ

การติดต่อสื่อสาร รวมทั้งการส่งเสริมการท่องเที่ยวก็เป็นสาขาความร่วมมือที่มีศักยภาพสูงมาก ใน การที่จะก่อประโยชน์ร่วมกันระหว่างรัฐสมาชิก SAARC

ศรีลังกาแสดงความคิดว่า ความร่วมมือทางด้านการค้าควรจะถูกนำมารวมไว้ใน ระเบียบวาระการประชุมของ SAARC และการเพิ่มพูนช่องทางการติดต่อทางด้านการค้าที่มีความ เป็นไปได้ระหว่างรัฐสมาชิก SAARC โดยเฉพาะความสัมพันธ์ทางด้านการค้าระหว่างศรีลังกาและ บังคลาเทศ ที่มีศักยภาพสูงมาก และควรจะต้องเป็นการดำเนินการโดยประชาชน เพื่อว่าผล ประโยชน์ของ SAARC จะเห็นเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้นเมื่อตกถึงมือประชาชนภายในภูมิภาค โครงการต่างๆ ของ SAARC จะต้องครอบคลุมไม่เฉพาะการปฏิบัติการร่วมกันระหว่างเจ้าหน้าที่ ของรัฐสมาชิกเท่านั้น แต่ควรให้ถึงระดับการดำเนินการร่วมกันระหว่างประชาชนภายในภูมิภาคให้ มากยิ่งขึ้น สื่อมวลชน องค์การที่ไม่ใช่ของรัฐบาล รวมทั้งสถาบันการศึกษาและนักวิชาการ ควร จะมีบทบาทที่เพิ่มมากขึ้นในเรื่องของ SAARC โครงการต่างๆ ของ SAARC ควรจะมีการกำหนด ทิศทางให้สอดคล้องกับความพยายามในระดับชาติของแต่ละรัฐสมาชิกในภาคี SAARC ในการแก้ไข ปัญหาความยากจนและการด้อยพัฒนา ศรีลังกายังเห็นว่า SAARC จะมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ถ้า จะได้มีการขยายความร่วมมือไปสู่การแก้ไขปัญหาด้านการเมือง และปัญหาความขัดแย้งระดับ ทวิภาคี โดย SAARC มีลักษณะเป็นศูนย์อำนาจที่ประเทศสมาชิกต้องเชื่อฟัง (Binding Force) และเป็นเวทีที่ประเทศสมาชิก SAARC สามารถนำปัญหาของตนมาพูดและมีการพิจารณาร่วมกันในการ เสนอแนวทาง เพื่อแก้ไขปัญหานั้นให้ลุล่วงด้วยดี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3.1 ปริมาณสินค้านำเข้าระหว่างประเทศในเอเชียใต้ (พื้นล้านเหรียญสหรัฐ)
เปอร์เซ็นต์แสดงไว้ในวงเล็บ

	บังคลาเทศ	ภูฏาน	อินเดีย	มัลดีฟส์	เนปาล	ปากี-			รวมทั้ง
						สถาน	ศรีลังกา	เอเชียใต้	โลก
บังคลาเทศ									
1976	-	0.0	62.7	0.0	0.0	9.0	1.4	73.1	940
								(7.8)	(100)
1979	-	0.0	40.0	0.0	8.6	22.0	4.1	74.7	1928
								(3.9)	(100)
1982	-	0.0	43.6	0.0	0.5	25.6	3.0	72.7	2334
								(3.1)	(100)
ภูฏาน									
1982	0.0	-	44.0	0.0	0.0	0.0	0.0	44.0	489
								(90.0)	(100)
อินเดีย									
1976	10	n.a.	-	0.0	39	5	0.0	54	5102
								(1.1)	(100)
1979	5	n.a.	-	0.0	19	30	11	65	9899
								(0.7)	(100)
1982	22	19	-	0.0	20	33	23	117	16131
								(0.7)	(100)

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

	ปากี-								รวมทั้ง
	บังคลาเทศ	ภูฏาน	อินเดีย	มัลดีฟส์	เนปาล	สถาน	ศรีลังกา	เอเชียใต้	โลก
มัลดีฟส์									
1976	0.0	0.0	0.3	-	0.0	0.9	0.9	2.1	6.6
								(31.8)	(100)
1979	0.0	0.0	2.5	-	0.0	0.8	1.3	4.6	11.2
								(41.1)	(100)
1982	0.0	0.0	2.9	-			19.8	22.7	113.3
								(20.0)	(100)
เนปาล									
1976	0.1	0.0	62.6	0.0	-	0.1	0.0	62.8	162.8
								(38.6)	(100)
1979	0.0	0.0	84.7	0.0	-	0.2	0.0	84.9	25.43
								(33.4)	(100)
1982	0.1	0.0	78.0	0.0	-	0.0	0.0	78.1	400
								(19.5)	(100)
ปากีสถาน									
1976	11.9	-	4.9	0.3	0.8	-	43.3	61.2	2133
								(2.9)	(100)
1979	36.2	-	26.5	0.7	3.2	-	48.7	115.3	4061
								(2.8)	(100)
1982	66.2	-	2.2	0.0	1.0	-	33.8	103.2	5231
								(2.0)	(100)

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

	บังคลาเทศ	ภูฏาน	อินเดีย	มัลดีฟส์	เนปาล	ปากีสถาน	ศรีลังกา	เอเชียใต้	รวมทั้งโลก
ศรีลังกา									
1976	0.0	-	21.4	1.1	0.0	32.3	-	54.8	549
								(10.0)	(100)
1979	1.6	-	149.9	0.9	0.1	31.7	-	184.2	1449
								(12.7)	(100)
1982	0.2	-	72.9	1.7	0.0	17.6	-	92.4	1813
								(5.1)	(100)
เอเชียใต้									
1976								308	2133
								(3.5)	(100)
1979								529	4061
								(3.0)	(100)
1982								530	5231
								* (2.0)	(100)

ที่มา : IMF Direction of Trade, 1983.

ตารางที่ 3.2 ปริมาณสินค้าส่งออกระหว่างประเทศในเอเชียใต้ (พื้นล้านเหรียญสหรัฐ)
เปอร์เซ็นต์แสดงไว้ในวงเล็บ

	บังคลาเทศ	ภูฏาน	อินเดีย	มัลดีฟส์	เนปาล	ปากี-		เอเชียใต้	รวมทั้ง โลก
						สถาน	ศรีลังกา		
บังคลาเทศ									
1976	-	0.0	7.1	0.1	0.1	10.7	0.6	18.6	400
								(4.6)	(100)
1979	-	0.0	12.1	0.0	0.1	37.4	2.0	51.6	656
								(7.9)	(100)
1982	-	0.0	20.3	0.0	0.1	42.1	0.5	63.0	768
								(8.2)	(100)
ภูฏาน									
1982	0.0	-	19.3	0.0	0.0	0.0	0.0	19.3	20.0
								(96.5)	(100)
อินเดีย									
1976	59	n.a.	-	0.0	57	5	32	153	5020
								(3.0)	(100)
1979	98	n.a.	-	2	77	11	121	309	7679
								(4.0)	(100)
1982	40	45.6	-	3	72	2	66	229	8559
								(2.7)	(100)

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

	บังคลาเทศ	ภูฏาน	อินเดีย	มัลดีฟส์	เนปาล	ปากีสถาน	ศรีลังกา	เอเชียใต้	รวมทั้งโลก
มัลดีฟส์									
1976	0.0	0.0	0.0	-	0.0	0.2	1	1.2	4.1
								(29.3)	(100)
1979	0.0	0.0	0.0	-	0.0	0.6	0.9	1.5	6.9
								(21.7)	(100)
1982	0.0	0.0	0.0	-	0.0	0.0	1.6	1.6	12.3
								(13.0)	(100)
เนปาล									
1976	0.0	0.0	35.1	0.0	-	0.5	0.0	25.6	98.3
								(36.2)	(100)
1979	7.9	0.0	17.3	0.0	-	2.8	0.0	28.0	109
								(25.7)	(100)
1982	0.5	0.0	12.3	0.0	-	0.7	0.0	13.5	87
								(15.5)	(100)
ปากีสถาน									
1976	10.9	0.0	-	0.8	0.1	-	50.1	61.9	1162
								(5.3)	(100)
1979	48.3	0.0	36.4	0.8	0.1	-	41.3	126.9	2056
								(6.2)	(100)
1982	75.2	0.0	29.8	0.1	0.1	-	16.2	121.4	2374
								(5.1)	(100)

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

	บังคลาเทศ	ภูฏาน	อินเดีย	มัลดีฟส์	เนปาล	ปากี- สถาน	ศรีลังกา	เอเชียใต้	รวมทั้ง โลก
ศรีลังกา									
1976	2.4	0.0	0.2	0.8	0.0	42.9	-	46.3	569
								(8.1)	(100)
1979	4.1	0.0	12.5	1.2	0.0	44.1	-	61.9	978
								(6.8)	(100)
1982	3.5	0.0	21.2	17.8	0.1	38.2	-	80.8	1033
								(7.8)	(100)
เอเชียใต้									
1976								316.6	7254
								(4.4)	(100)
1979								578.9	11485
								(5.0)	(100)
1982								528.6	12853
								(4.1)	(100)

ที่มา : IMF Direction of Trade, 1983.